

FI

12.Gf.40.396/2011/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A **FI** a Győri és Ribarits Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő neve, címe**) által képviselt **P Kft** (felperes címe) felperesnek, a dr. Szőke Viktor Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő neve, címe**) által képviselt **R Kft** (alperes címe) alperes ellen engedményezési megállapodás érvénytelensége iránt indított perében, a FB 2011. május 31-én meghozott 32.G.41.248/2010/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A **FI** az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy mellőzi az alperes 175.000 (Százhetvenötezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére történő kötelezését.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy az államnak fizessen meg az illetékes állami adóhatóság külön felhívására 545.790 (Ötszáznegyvenötezer-hétszázkilencven) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint felperesnek 65.000 (Hatvanötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint alperes a 2002-től 2004-ig fennállt rendszeres gazdasági kapcsolat keretében építőanyagokat szállított felperesnek, melynek 148.189.240 forint kiegyenlíteni elmulasztott ellenértékéről a felperes ügyvezetője 2004. december 8-án közjegyzői okiratba foglalt tartozás elismerő nyilatkozatot tett. 2008. december 29-én a peres felek engedményezési

megállapodást kötöttek, mely szerint felperes, mint engedményező az **A Zrt** szemben 2001. július 2-án megkötött vállalkozási szerződésben foglalt munkák teljesítése után járó 9.096.503 forint számlatartozást és annak késedelmi kamatkövetelését az alperesre engedményezte. A megállapodásban foglaltak szerint a felek a követelés átruházás ellenértékének azt az összeget tekintették, amely a követelés érvényesítése során az **A Zrt.** által a alperes nevére, azaz az alperes felé megfizetésre kerül. Az így megfizetett összeget a felek a közjegyzőnél felvett tartozáselemző nyilatkozatba foglalt követelésbe számították be, mely összeggel a felperes tartozását csökkentették. A felperes ellen a 2008. február 28-án előterjesztett kérelem alapján felszámolási eljárás indult, melynek közzétételére 2009. február 4-én került sor. Felperes ezt megelőzően indított pert az **A Zrt.** ellen vállalkozói díj megfizetéséből eredő követelés iránt, mely peres eljárás a 2009. március 25-én megtartott tárgyaláson megszüntetésre került, annak okán, hogy a felek a Pp. 121/A. § (1) bekezdése szerinti kötelező egyeztetést nem folytatták le. A perben jelen per alperese jogutódlás megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő, mely kérelem a perben eljáró bíróság részéről elutasításra került. A felperesi felszámoló jogi képviselője 2009. április 21-én a **BMB** végzéseiből értesült a peres eljárás megszüntetéséről, valamint a felperes és az alperes közötti engedményezési szerződésről. Alperes 2009. május 22-én a felszámolóhoz írt levelében kérte a felperes felszámolóját az engedményezés megerősítésére, majd hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló, mint határidőn túl bejelentett hitelezői igényt igazolt vissza. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes felszámolási eljárásában a felszámoló határidőn belüli hitelezői igényként 4.541.950.452 forint, határidőn túli hitelezői igényként pedig 336.645.978 forint követelést tart nyilván.

A felperes felszámolási eljárásában eljáró Fővárosi Bíróság a felszámoló által előterjesztett közbenső mérleg jóváhagyása iránti kérelmet elutasította. A végzés indokolásából megállapíthatóan a társaság törvényes képviselője nem tett eleget adat-, illetve információ-szolgáltatási és vagyonátadási kötelezettségének, a cég a felszámolást megelőzően ukrán állampolgárok részére került értékesítésre. A felszámoló a közbenső mérleg előterjesztéséig tevékenységet záró mérleget, adóbevallást és iratanyagot az adós cég ügyvezetőjétől nem kapott. A bíróság végzésében foglaltak szerint a felszámolási eljárás várhatóan a Cstv. 63/B. § (1) bekezdése alapján, egyszerűsített módon fog befejeződni.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felperes és az alperes között 2008. december 29-én megkötött engedményezési megállapodás érvényesen nem jött létre. Álláspontja szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdésének c) pontja megvalósult, a hitelező előnyben részesítése ténykérdés, hiszen az **A Zrt.** által történő kifizetés kizárólag az alperes felperessel szemben fennálló követelését csökkentheti. Felperes az engedményezésért a többi hitelező kielégítését is szolgáló ellenértéket nem kapott, illetve nem kap. Felperesi álláspont szerint az engedményezési szerződés megtámadására a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja is alapul szolgál, mert az sem lehet vitás, hogy az adós szándéka a többi hitelező kijátszására irányult, melyről a másik fél tudott, illetve tudnia kellett. Az

engedményezési szerződés aláírására a felperes megromlott vagyoni helyzetének, és jogerősen elrendelt felszámolásának ismeretében kerülhetett sor, ami a vagyon csökkenését eredményezte egyrészről, másrészről pedig más hitelező fedezetének elvonására irányult. Felperes hivatkozott a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára is, utalva arra, hogy az engedményezési szerződés annak okán is érvénytelen, hogy tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés volt. Felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte a Pp. 123. §-a értelmében, hogy a felek között nem jött létre engedményezési szerződés. Perbeli legitimációját azzal támasztotta alá, hogy a felperes pénzügyi kielégítéshez fűződő jogának megóvásához mindenképpen szükséges az engedményezési szerződés nem létezésének, illetve ennek hiányában az érvénytelenségének a megállapítása. Álláspontja szerint a felek az átruházás ellenértékében nem állapodtak meg, így a szerződés lényeges elemének hiánya miatt a Ptk. 205. § (2) bekezdés alapján közöttük szerződés nem jöhetett létre. Másodlagosan fenntartotta a Cstv. 40. § a), b) és c) pontjában foglalt megtámadási indokokat is.

Alperes a felperesi kereset elutasítását, és felperes perköltségben marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes tartozása áru ellenérték meg nem fizetéséből keletkezett, így az ingyenesség és a feltűnő értékaránytalanság a felek között megkötött engedményezés érvénytelensége során nem merülhet fel. Utalt rá, hogy a felperes által engedményezett követelés ellenértékét a felek az **A Zrt**-vel szemben fennálló követelés értékében határozták meg. Mindezek alapján alperesi álláspont szerint ingyenes elidegenítés nem valósult meg. A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában támasztott keresettel összefüggően utalt arra, hogy az engedményezés egy reálisan létező számlatartozás alapján történt, nem irányult a hitelező kijátszására, és sem az alperes, sem a felperes volt ügyvezetője nem bírt tudomással a felszámolási eljárás elrendeléséről, annak közzétételére a cégközlönyben a szerződéskötés időpontjában még nem került sor. A Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozást pedig azért tartotta alaptalannak, mert egy olyan követelés kiegyenlítésére került sor az engedményezéssel, amelyet a felek közjegyzői okiratba foglaltak, így az külön is biztosítva volt már a felszámolási eljárást megelőzően. A felek az engedményezéssel nem csökkentették a társaság vagyonát, hiszen arányaiban az elismert tartozás összegénél alacsonyabb értékben került engedményezésre az **A Zrt**-vel szembeni követelés, így vagyonelvonás, hitelezők előnyben részesítése nem történt. Alperes vitatta a felszámoló előadását a nyilvántartásba vett és visszaigazolt hitelezői igények vonatkozásában is.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adva megállapította a felek között 2008. december 29. napján létrejött „fizetési engedményezési megállapodás” érvénytelenségét. Kötelezte alperest az állami adóhatóság külön felhívására 545.790 forint feljegyzett kereseti, valamint 175.000 forint feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére, valamint a felperes részére 250.000 forint perköltség megfizetésére.

A Pp. 123. § szerinti feltételek fennállását vizsgálva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett nem szükséges megállapítási kereset indítása. Utalt az elsőfokú bíróság a Ptk. 328. § (1), 330. § (2) bekezdésében foglaltakra, és kifejtette, hogy a felek részéről ellenérték kikötésére került sor, mégpedig az ellenérték a ténylegesen

megjelölt 9.096.503 forint tőke és annak kamatai. Azaz az ellenérték az engedményezett követeléssel egyenértékű, az ellenérték kifizetése a felek rendelkezése szerint, beszámítás útján történik. Felhívta a Ptk. 296. § (1) bekezdését, és rögzítette, hogy mindezek alapján a felperesnek azon kereseti kérelme, amely a perrel érintett engedményezési megállapodás létre nem jöttének megállapítására irányul, nem megalapozott. Ezt követően vizsgálta, hogy a felek között létrejött engedményezési megállapodás a felperesnek a Cstv. 40. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja szerinti megtámadása folytán érvénytelen-e. E körben felhívta a felek jogviszonyában irányadó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 40. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában írtakat, és megállapította, hogy az adós nevében a felszámoló a kereseti kérelmet a Cstv. 40. § (1) bekezdésében foglalt 90 napos határidőn belül terjesztette elő. A felszámoló jogi képviselője 2009. április 21-én vette kézhez a **BMB** azon végzéseit, amelyben már utalás történt az engedményezési szerződésre, ezért a 3 hónapos határidőt ezen időponttól számítva a felperes kereseti kérelme 2009. július 9-én, tehát a 3 hónapos határidőn belül érkezett a bírósághoz. Utalt arra is, hogy a felszámolást elrendelő végzés közzétételére 2009. február 4-én került sor, az engedményezési megállapodást pedig 2008. december 29-én kötötték a felek, ily módon olyan szerződésről van szó, amely a szerződéskötés időpontját tekintve az a), b) és c) pont szerint támadható, amennyiben annak egyéb feltételei fennállnak. Megállapította ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontjában írt feltételek nem valósultak meg, a megállapított tényállás, és LL tanúvallomása alapján az adós szándéka nem a hitelező, vagy a hitelezők kijátszására irányult, hanem egy követelésnek a csökkentésére, mely követelés már 2004. óta fennállt, és amelyet a felperes már közjegyzői okiratban el is ismert. A Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltételek vizsgálata körében ugyancsak arra a következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, hogy az adós vagyonából nem ingyenes elidegenítés történt, hiszen az engedményezett követelés ellenértéke beszámítás útján került rendezésre. A beszámítással pedig az adós vagyona nő, hiszen a kötelezettségei csökkennek. Feltűnően aránytalan értékkülönbségről sincs szó, hiszen úgy állapodtak meg a felek, hogy az adóstól behajtott teljes követelés beszámításra kerül. Alaposnak találta ugyanakkor a kerestet a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára alapított megtámadási feltételek megvalósulása körében. Eszerint a szerződés akkor minősül érvénytelennek, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése. Azáltal, hogy a hitelező követelését engedményezés útján kielégítik, a hitelező előnyben részesül a többi hitelezővel szemben, hiszen a felperesi vállalkozói díjkövetelésre befolyó összeg az egyik hitelezőjének a követelését fogja csökkenteni, és megelőzi a többi hitelező követelését. Ezzel a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerinti sorrendet figyelmen kívül hagyva az egyik hitelező előnyben részesül. Nem találta megalapozottnak az alperes arra vonatkozó hivatkozását, hogy a közbenső mérleg elfogadása iránti kérelmet elutasító bírósági végzés alapján nem állapítható meg az, hogy a felperes által megjelölt hitelezői listában felsorolt hitelezők valóban hitelezői-e a társaságnak. Idézte a Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pontját annak hangsúlyozása mellett, hogy a hitelezői minőség nem a közbenső mérleg elfogadásához kötődik, hanem ahhoz a két konjunktív feltételhez, hogy valakinek követelése van az adóssal

szemben, illetve, hogy ezt a követelését a felszámoló nyilvántartásba vette. Ebből a szempontból a felperes csatolta a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői listát, ez alapján a bíróság aggálytalanul megállapíthatónak találta, hogy a felperesi társaságnak, mint adósnak nagy számú hitelezője van, és az ő hátrányukra a perbeli engedményezési szerződés mindenképpen előnyt jelent az alperes, mint hitelező javára.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását és annak megállapítását kérte, hogy a felperes és alperes között létrejött engedményezési szerződés érvényes.

Hangsúlyozta, hogy a tényállásban helyesen került rögzítésre a peres felek közötti szállítási keretszerződés ténye, az, hogy a számla ellenértéke nem került kiegyenlítésre, amit az elsőfokú bíróság által is hivatkozott közokiratba foglalt tartozás elismerő nyilatkozat tanúsít. Tény az is, hogy a felek között a felszámolási eljárás közzététele előtt engedményezési szerződés jött létre az **A Zrt**-vel szemben fennálló 9.096.503 forint vállalkozói díj tekintetében, melynek ellenértéke a felperesnek az alperessel szemben fennálló tartozása volt. Alperesi álláspont szerint helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a felek között létrejött engedményezési szerződés nem ütközik a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakba. Alperes jogi érvelése szerint azonban az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az előnyben részesítés fogalmát, hiszen az engedményezési szerződés egy már jóval korábban, közokiratba foglalt tartozás kiegyenlítésére került megkötésre, amelynek célja nem a többi hitelező igényének kielégíthetőségét volt hivatott csorbítani, hanem a fennálló jelentős nagyságú tartozás csökkentését célozta. Hangsúlyozta, hogy az engedményezési szerződés megkötésekor a feleknek nem volt tudomása a felszámolás elrendeléséről, és annak folyamatban létéről sem. A felek jóhiszeműen eljárva kívánták csökkenteni a felperesi társaság alperes irányában fennálló tartozását. Alperes felhívta a figyelmet arra az elsőfokú bíróság által rögzített tényre is, hogy az engedményezési szerződés kötelezettjétől teljesítés nem érkezett, így ténylegesen a mai napig szó sem lehet előnyben részesülésről, hiszen nem történt semmilyen kifizetés. Alperesi álláspont szerint a felek között létrejött engedményezési szerződés érvényes, az nem ütközik egyetlen jogszabály, így a Cstv. 40. § vonatkozó rendelkezéseibe sem, hiszen a megállapodás az aláírásra jogosultak által, ellenérték fejében, meghatározott követelés engedményezésére jött létre, amely egyetlen más hitelező kielégítési alapján sem veszélyeztette és veszélyezteti, hanem egy közokirattal biztosított követelés kielégítését szolgálja. Alperes kérte továbbá a felperes javára megítélt perköltség mérséklését is, figyelemmel arra, hogy a szerződés megkötésénél jóhiszemű volt, a hitelezők kijátszásának szándéka nem vezette.

Felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és alperes perköltségben történő marasztalására irányult.

Jogi álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során bizonyította, hogy az alperes követelése határidőn túl bejelentett hitelezői igényként 148.189.491 forint tőke erejéig f) pontban, kamatkövetelése pedig g) pontban került visszaigazolásra, a határidőn belül bejelentett követelések együttes összege 2.955.734.790 forint,

továbbá a hitelezői igények kielégítéséhez szükséges vagyonnal a felperes nem rendelkezik. Figyelemmel arra, hogy az alperes hitelezői igénye határidőn túli követelésként került nyilvántartásba vételre, kielégítésben csupán a felszámolási költségek teljes, a határidőn belül bejelentett követelések, valamint a határidőn túl bejelentett követelések jelentős részének kiegyenlítését követően részesülhetett volna. Ehhez képest az alperes a hitelezői nyilvántartásban őt megelőző hitelezők rovására nyilvánvalóan előnyben részesült akkor, amikor beszámítás útján, vagyis tényleges pénzfizetés nélkül megszerezte az őt megelőző hitelezők kielégítési alapjául szolgáló követelést. Felperesi álláspont szerint továbbá nincs jelentősége annak, hogy az **A Zrt.** nem teljesített kifizetést az alperes részére, mivel egyrészt a kielégítés lehetősége fennállt, másrészt pedig kielégítés hiányában pusztán a követelés megszerzésének a tényére figyelemmel is megállapítható az alperes felperesi felszámolási vagyonból való, a Cstv. 57. § (1) bekezdésébe ütköző részesülése. Felperes hangsúlyozta, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazása során a felek szándékának és jóhiszeműségének nincs jelentősége. A perköltségviselés mérséklésére vonatkozó alperesi fellebbezésben foglaltakkal összefüggően felperes rögzítette, hogy nem azért szükséges az elsőfokú bíróság által jogszerűen megítélt perköltséget az alperesnek megfizetnie, mert az engedményezési szerződést jóhiszeműen kötötte, hanem azért, mert annak érvénytelenségét a felperes érveinek ismeretében sem fogadta el, ezáltal pedig a felperes kénytelen volt a szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt peres eljárást kezdeményezni.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott a peres felek által megkötött engedményezési szerződés Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjába ütközése okán, annak érvénytelensége megállapítása tekintetében.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság megalapozott ítéletét annak helytálló indokaira figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezéssel összefüggően a **FI** az alábbiakra mutat rá.

A felperes felszámolására irányadó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés c) pontjában szabályozott hitelező előnyben részesítésének megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy valós, már jóval korábban fennálló, közokiratba foglalt tartozás kiegyenlítésére került sor az engedményezési szerződés megkötésével, továbbá a felek jó, illetve rosszhiszeműségének a vizsgálata sem kap szerepet a jelen eljárásban. A perbeli esetben a hitelező előnyben részesítése azáltal valósult meg, ahogy ezt az elsőfokú bíróság is helyesen fejtette ki az ítélete jogi indokolásában, hogy az alperes a többi, felszámolási eljárásba bejelentkezett hitelezőt megelőzően, a Cstv. 57. § (1) bekezdésében meghatározott sorrend figyelmen kívül hagyásával jutott kielégítéshez. Az is tény, hogy az alperes hitelező a hitelezői nyilvántartásban

szereplő, őt a kielégítési sorrendben megelőző hitelezők rovására részesült kielégítésben az engedményezési szerződés által. Annak pedig, hogy a szerződés mindezidáig nem ment teljességbe jelentősége azért nincs, mert a szerződés jogokat és kötelezettségeket keletkeztet, az elsőfokú bíróság a keresethez igazodóan csupán az érvénytelenség megállapításáról, és erre figyelemmel a jövőbeni kielégítés lehetőségének megszűnéséről rendelkezett, nem pedig az eredeti állapot helyreállításáról.

Alaptalannak találta a FI az alperes perköltség leszállítására irányuló fellebbezési kérelmét is. Az illetékfizetési kötelezettség mérséklésére az illetéktörvényben meghatározott esetekben van lehetőség, ugyanakkor a felperes javára megítélt ügyvédi munkadíj megállapítása során az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak szerint járt el, ehhez képest az ügyvédi munkadíj összegét lényegesen mérsékelte, és azt a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányosan határozta meg. Ennek során figyelembe vette az eljáró képviselő tárgyaláson való részvételét, és a szerkesztett beadványok mennyiségét. A FI nem látott az elsőfokú bíróság által már értékelt körülményeket meghaladóan olyan további, figyelembe vehető körülményt, amely a felperes javára megítélt elsőfokú perköltség további mérséklésére adott volna lehetőséget.

Észlelte a FI, hogy az elsőfokú bíróság - a 12.Gpfk.44.883/2009/2. számú végzésében foglaltakra figyelemmel - rendelkezett a végzésben megállapított 175.000 forint fellebbezési eljárási illeték viseléséről. Mivel az áttételt elrendelő végzés elleni fellebbezési eljárás az illetékmentes eljárások körébe tartozik az Itv. 57. § (1) bekezdés j) pontja értelmében, ezért a másodfokú bíróság a korábbi végzésének kijavítása iránt intézkedett, és ezzel egyidejűleg mellőzte jelen ítélet rendelkező részéből az illeték e részének megfizetésére kötelező rendelkezését.

Az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel megfizetni tartozik az állam javára az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésében foglaltak szerint meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetékből, valamint a felperes javára megállapított jogi képviseleti munkadíjból álló, a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltak alapján meghatározott mértékű - áfát is magában foglaló - ügyvédi munkadíjat.

Budapest, 2011. október 24.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

Dr. Katinszky Márta Cecília s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző